

O I S

O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberálně-konzervativní chem.inž. občasník. Založeno r. 1996

Slovo úvodem

Srpen má tu nostalgickou příchut', že je posledním prázdninovým měsícem a tak nějak dává vale opravdovému létu. Jeho název souvisí s tím, že v něm vrcholí sklizeň především obilí, i když srpem by se toho dnes už asi moc nesklidilo. Pojí se k němu i pranostiky: *Teplé a suché léto přivádí za sebou mírný podziměk, tuhou zimu a nejlepší víno.* Nebo *Od svatého Bartoloměje slunce již tolik nehřeje.* Pro nás je důležité, že dozrává spousta plodů a ke konci začínají zase růst houby. A my, milovníci léta, si můžeme říct – stále je to dobrý.

Motto

„Jen mrtvé ryby plavou s proudem“.

Z citátů, reklam, inzerátů a...

„Nejlepším argumentem proti demokracii je pětiminutový rozhovor s voličem“. *W. Churchill*
 „Steelmannovo národohospodářské pravidlo Stát utratí daňové příjmy v jakékoli výši. Fredyho upřesnění Steelmannova pravidla: Stát utratí více, než činí jeho daňové příjmy“.
 „Jak si udržet spokojený vztah? Když se mýlíte, přiznejte to, když máte pravdu, mlčte.“
 „Domov je místo, kde můžete říkat, co chcete, protože vás tam stejně nikdo neposlouchá.“
 „Pokud chceš změnit svět, udělej to, dokud jsi svobodnej. Protože až budeš ženatěj, nezměníš ani televizní kanál.“

Víte, že?

- Z celkového množství vody na Zemi jsou pouze 3 % sladká voda, zbylých 97 % je slaná voda. Ze 3 % sladké vody připadají 2 % na zmrzlou vodu v ledovcích. Čili z celkového množství vody je pouze 1 % sladké vody vyskytující se v řekách, jezerech a podzemních vodách.
- Za ideálních podmínek je lidské oko schopné spatřit plamen svíčky na vzdálenost 22 kilometrů. *Ithyphallophobia* je strach z mužské erekce. Nejmenším státem na celém světě je Vatikán o rozloze 0,4 kilometrů čtverečních. Nejvyšší budova na světě je Burž Dubaj vysoká 828 metrů.
- Zkoumá se očkování proti Alzheimeru? Vědci přidáním umělých protilátek naučí imunitní systém vyloučit z krevního oběhu disociáty amyloidních plaků a těch se pak v mozku tolik neusazují.

Zajímavá matematika**Poprava**

Vězeň odsouzený k smrti dostal za vzorné chování (asi hodně chytal myši) na výběr. Bude-li jeho závěrečná řeč před popravou pravdivá, bude katem sřat. Bude-li to však lež, bude potupně utopen. Vězeň byl, ale takový fiškus, že se svou závěrečnou řečí osvobodil úplně. Co řekl, že nebylo možné ho ani utopit, ani ho připravit o hlavu?

Smysluplná informace

Informace jsou v našem životě velmi důležité, ale často se v nich příliš nevyznáme. Jsou tuze subtilní a nehmotné. Pomáhají nám, ale někdy nás i matou.

Aby byla informace smysluplná, a ne jen směsicí symbolů musí splňovat některé náležitosti:

- Musí být předveditelná na objekty reálného světa, kterých se týká (dekódovatelnost)

- Musí popisovat vztahy nebo definice mezi nimi (obsažnost)

- Musí být nová (novost)

To, jestli je informace nová, nezávisí na ní samotné ani na tom od koho přichází, ale pouze na stavu subjektu (systému), který ji přijímá. Na stavu jeho vědění. Informace, že i proton se po dostatečně dlouhé době rozpadne je nová pro bezdomovce (byť neužitečná), ale nepřekvapí jaderného fyzika. Zajímavá informace by měla vždy překvapit.

Každý subjekt má určitou hranici poznání, která souvisí s jeho vzděláním a zkušeností. Dvěma limitami jsou „prázdný“ subjekt a souhrn všech zatím objevených informací, které nemůže dosáhnout jeden žádný reálný subjekt, a budeme mu říkat encyklopedie. Stav encyklopedie není neměnný a subjekty ji neustále obohacují o nové informace.

Zajímavá otázka je, jak mohou subjekty vytvořit novou informaci? Nabízí se zásadní postupy:

- Experimentem
- Analýzou, kombinací a syntézou ze stávajících informací
- Intuicí, tvořivým procesem v lidském mozku
- Vymyslí si ji

Těmito postupy encyklopedie neustále bobtná a tak vytvořit novou smysluplnou informaci je stále obtížnější.

Důležitá je také užitečnost informace. To není vlastnost informace samotné, ale vzájemná vazba informace a subjektu, který ji obdržel. Samotná novost informace ještě nepodmiňuje její užitečnost. Například informace, že lze roubovat výnosné odrůdy okurek na odolné podnože, nechá lhostejným holiče, ale zahradník to se zájmem zkusí. Užitečnost není dvouhodnotová (ano/ne) a mělo by jít ji vyjádřit i kvantitativně. Ve smyslu, je to zajímavé, možná to zkusím, a konečně, to mi ohromně usnadní práci. Jakmile informace ztratí svoji novost, stává se informací obyčejnou, banální. Novost je tedy na informaci to nejcennější. Informace, že dřevo lze zapálit a hoří, byla kdysi dávno stejně přelomovou, jako ta, že hmota zakřivuje časoprostor. Jestliže užitečnost informace je vázána na subjekt, který ji obdrží, tak novost informace v základním smyslu, je vázána na encyklopedii.

Z hlediska dalšího limitního pojmu, množiny všech možných (tedy i budoucích) informací – vesmíru nebo chcete-li Boha, jsou všechny informace rovnocenné, protože jsou nepřekvapivé. A proto je lze popsat jen informačním rozsahem – bity.

Pojmy novost a užitečnost tedy nemůžeme přiřazovat informacím jako takovým a vždy úzce souvisí se subjektem, který informaci obdrží. Jediné, co můžeme, je pravděpodobnostně klasifikovat informace ve vztahu k realitě. Pro jaký podíl subjektů a jak moc byla informace nová či užitečná.

Odjakživa, ale tím víc v době internetu a informačního boomeru, hraje klíčovou roli pravdivost informace. Již dříve se šířily lži a bludy, ale nebylo jich tolik a tak se snáze vyvracely a měly kratší poločas rozpadu. Zásadní otázkou tedy je, jak je možné ověřit pravdivost informace?

- Ověření pokusem, měřením. To však lze jen u některých informací, zejména fyzikálních nebo materiálních
- Získání informace z různých nezávislých zdrojů. Je-li informace dostupná v různých nezávislých zdrojích, pak tím ovšem utrpí i její novost
- Podrobením nositele informací logickému výslechu okolností informace. Ve středověku to bylo i mučení

Zajímavý je pojem hypotézy, domněnky. Když ji vysloví vědec v oblasti exaktních technických věd, je vyvrátitelná experimentem nebo matematickým či

logickým důkazem. Když ji vysloví vědec ve společensko-humanitních vědách nebo laik stává se neověřitelným názorem. A názor nelze vyvrátit. Proto je tak důležité matematizovat naše poznání. Naše současná společnost velmi utrpěla tím, že se názory vydávají za teorie.

Velkým problémem je existence sociálních bublin. Již staré přísloví říká, že „vrána k vráně sedá“, ale sociální síť to nesmírně prohloubily. Komunikujeme hlavně s těmi, kteří mají podobné názory. To nás uspokojuje a utvrzuje náš pohled. Cítíme se tam dobře. Skoro neposloucháme námítky či opačný názor, který by nás mohl přimět k pohledu na věc i z jiné strany. A tam jsou právě pro nás užitečné informace. Velmi nebezpečným trendem je to, že s bublinami ztratily na váze názory expertů a vědců. Jejich podložené soudy se náhle stávají „jen jedním z názorů“. Najednou se pravda nedokazuje argumenty, ale hlasuje se o ní na sociálních sítích. Hlasování je sice demokratické, ale když hlasuje neuvědomělé stádo, mohou být výsledky velmi překvapivé. Pravda je přece skutečnost a ne rating názorů.

A internet šíří spíš názory „proč ne“, než „proč ano“. Typické je to například u očkování dětí. Už jste četli názor „dali jsme očkovat naše dítě a vše v pohodě“? Jak by mohli obyčejní lidé rozhodovat o tak složitých problémech, jako je atomová energetika nebo rozsah obnovitelných zdrojů, když jim nerozumí ani politici. Ptáme se Googlu a on nám ochotně odpovídá. Jenže on nás zná snad lépe, než my sami sebe a jeho algoritmy nám, tam kde to jde, nabízejí odpovědi, které chceme slyšet, které souzní s naší bublinou. A tak je naše společnost trochu „vedle“, je posunutá a fragmentovaná. Nemalou roli na tom hraje to, že se máme dobře, a když nejsou existenční starosti, tak se každý cítí být schopen mluvit do všeho.

Doposud jsme předpokládali, že subjekt, který obdrží informaci, jedná čistě rozumově a logicky. Jenomže subjekty mívají také emoce (někdy ve větší míře, než rozum). Již samotné sdílení informací je doprovázeno emocemi a míra emocí do značné míry určuje, jak bude informace přijata, zařazena a interpretována. To také nevyjádříte pomocí bitů.

Některé informace po vás jen tak stečou a jiné ve vás ulpí. Těm se říká memy v analogii s geny, které se také úporně šíří reprodukcí. Tak jako základním cílem genů je přežití, memy se prostřednictvím svých šířitelů snaží přežít v informačním prostoru a ovládnout ho. Tak jako vše v lidském životě se dá klasifikovat pojmy dobrý/zlý, jsou i memy dobré a vyložené zlé. Většina je jich samozřejmě někde uprostřed.

Informace jsou mocnou zbraní, protože ovlivňují život mnoha lidí. Bohužel i ty nepravdivé, protože stokrát opakovaná lež ... Přístup k informacím ovlivňuje významně úspěšnost života člověka. K těm užitečným, protože jinak jsme dnes spíše zahlceni informacemi. A to bude do budoucna stále větší problém.

Když se mem sdílí od subjektu k subjektu, dochází podobně jako u genu, k jeho mutaci – zkreslení či deformaci. Emoce jsou častou příčinou této deformace. Promítají na ni představu, jaká by ta informace měla být podle nás.

Naučme se zacházet s informacemi a važme si jich. Jsou fantastické. Vždyť mikroskopická informace ve vajíčku a spermii obsáhne celého člověka i s jeho budoucími vlastnostmi. Stačí jen dodat energii, něco hmoty a čas – a zázrak je dokonán. Informace vyplňují náš život, od zrození až do smrti.

O hlasování

Demokracie vznikla v antickém Řecku, ale to neznámá, že hlasovali všichni. Všeobecné hlasovací právo se vyvinulo až v podstatě v dvacátém století. K rozhodování o státu byli připuštěni ti, kdož stát

vytváreli a také hlavně bránili. Rovnost má původ v tom, že ve formaci falangy si byli vojáci rovnocenní. Běžně se tedy na chodu společnosti mohli podílet až muži starší dvaceti let (např. ve Spartě až od 30 let). I tak se však očekávalo, že nebudou při hlasování promlouvat k věcem, o nichž pravděpodobně nic nevědí. Kovářův názor na stavbu chrámu nebyl relevantní. Pokud se ale jednalo o věci vládní, nikoliv technické, mohl se k nim vyjádřit každý občan. Žen, otroků a cizinců se hlasování netýkalo.

V dnešní populistické a patové situaci všeobecného volebního práva se stále více ozývají hlasy, že občan by měl rozhodovat o věcech veřejných také s přihlédnutím k tomu, jak se sám o stát zaslouží. To samozřejmě vede k diskuzím, jak jeho hlas ocenit. Jedním kritériem by mohla být výše daní, které státu odvádí, neboť to je vyjádření jeho podílu na státu. Z hlasování by tedy byli automaticky vyloučeni nezaměstnaní a ti, které stát musí naopak živit. Ponechme stranou otázky spravedlivosti takového systému z pohledu dnešní korektnosti a zvýrazňování menšin, a podívejme se na příklad, co by takové hlasování znamenalo. Představme si určité rozložení platů ne nepodobné tomu našemu, kdy medián, tedy střední plat činí 79% průměrného platu a váhu hlasu voliče úměrnou odevzdané dani za poslední rok. Předpokládejme, že dolní polovina voličů bude volit levici a druhá, od mediánu výše pravici. V současném volebním systému to tedy povede k patu 50% pro každou část voličů. Pokud ale zavedeme váhu hlasu úměrnou odvedené dani je výsledek zcela jiný. Levice získá pouze 27% hlasů a pravice naopak 73%. Bylo by to tak rozumnější a spravedlivější? To ponechám na vaši úvaze.

Ona rovnost občanů je vůbec zneužívaným pojmem. Rovni jsme si jen v tom, že jsme všichni příslušníci druhu Homo sapiens. Z toho by měla vyplývat jen jediná rovnost a to rovnost před zákonem. Každý má stejné právo na ochranu a společnost nenechá člověka zemřít hladem. Vše ostatní už je jen o nerovnostech. Každý vypadáme jinak, jsme jinak silní, rychlí, vzdělaní a šikovní. Mohu se čertit, dovolávat rovnosti, ale stovku jako Usain Bolt nezaběhnu. Budeme jinak úspěšní na trhu práce, jinak oblíbení, jinak zdraví a budeme se mít v životě každý jinak, podle své úspěšnosti. Dožijeme se různého věku. Tak to bylo vždy a bude i nadále. Jeden lépe a jiný hůře. To není o spravedlnosti, ale o vlastnostech jedince a jeho štěstí či smůle ve společnosti. A žádná liberální politika na tom nic nezmění. A proto tvrzení, že jsme si rovni, je spíše jen takovou řečnickou otázkou.

Recenze elektroniky neznámého autora

Určitě jste si všimli, že pokud nějaké zařízení rozeberete a zase složíte, zbude na stole jedna součástka, která nikde neschází a přitom vše normálně funguje. Po čase jsem přišel na příčinu.

Ta věc, co zbyla, se nazývá kurvítka a slouží k tomu, aby se zařízení rozbilo přesně týden po skončení záruky. Takže pár dní před koncem záruční doby stačí mašinku rozebrat a znovu složit, kurvítka zahodit a je na dlouhou dobu klid. Platí to zvláště u zahraničních výrobků asijské a severoamerické produkce. Faktem ovšem je, že i naše výrobky jsou dnes zhusta osazovány kurvítky, někdy i několika v jednom zařízení! Patrně jde o nejdůležitější součást kdejakého výrobku, neb kurvítka je všude. Pokud máte dojem, že ve VAŠEM zařízení není, ještě jste ho nenašli nebo ještě nedoběhla záruční lhůta. Pozor ovšem i na servisy! Řada z nich spolupracuje na osazování kurvítek s výrobcem, takže po záruce staré kurvítka nahrazuje novým, které se projevuje hned po skončení záruky na opravu. Jedinou cestou je pak opravit si věc sám, či využít služeb opraváře, co kurvítka nepoužívá, ale to je zas problém, neb ti obyčejně rychle zkrachují. Nákup nového výrobku nemá cenu, neb je stejně "kvalitní" jako ten starý, a liší se pouze tím, že kurvítka, co už znáte, byla nahrazena těmi, co ještě neznáte. Toto se ovšem zhusta objevuje i u počítačů a počítačových programů. Největší počet kurvítek pak obsahují produkty Microsoftu a jejich počet obyčejně narůstá s cenou produktu, který se pak opravuje tak, že stará odhalená tři kurvítka jsou nahrazena novými pěti, což VY zaplatíte jako "upgrade". z netu

Jsmo pořád dost rovnostářští

Každý zná rozdíl mezi průměrnou mzdou a mediánem mzdy. To druhé je mzda, kdy právě polovina lidí bere

méně a ta druhá více. Ukazatel, kolik procent průměrné mzdy tvoří medián, tedy ukazuje, kde nejsou příliš extrémní hodnoty mezd. Na špičce jsou skandinávské státy.

Země	Medián jako % z průměru
Švédsko	89,8
Finsko	89,5
Německo	87
Česko	85,5
Rakousko	82,7
OECD	81,2
Polsko	80,3
USA	77,1
Maďarsko	74,3

Žijeme si opravdu dobře ...

Dotazy na z(a)bití

Kdyby byl nějaký asteroid sice malinkatý, ale extrémně hmotný, mohli bychom na něm žít jako Malý princ?

Kdyby měl náš asteroid poloměr 1,75 m, potom, aby měl gravitaci jako je ta zemská, musel by vážit 500 mil.tun. Působily by na nás však slapové síly, nohy by připadaly těžší, než hlava. Úniková rychlost by byla 5 m/s. Je to dost, ale mohli bychom opustit asteroid tak, že se rozběhneme a skočíme z rampy. Oběžná rychlost by byla tak 3 m/s, což je rekreační běhání. Z knihy „Co kdyby? R. Munroe

Něco na dveře pokoje

Před vstupem do místnosti je nutno mít na paměti následující desatero:

- Udržování nepořádku je časově mnohem úspornější než udržování pořádku v pořádku.
- Každý pořádek vzniká z nepořádku a je nestabilní.
- Pořádek zneklidňuje, protože je v něm neustále potenciální nepořádek.
- Nepořádek uklidňuje a dává pocit uspokojení, protože je v něm potenciální pořádek, který si lze bez vynaložení jakékoli fyzické práce kdykoli představit.
- Nepořádek je věčný, životaschopný a je přístupný změnám.
- V nepořádku má člověk možnost vytvořit stabilní harmonii mezi svými potřebami a potřebami svého okolí.
- Hledání předmětů a písemností je činnost produktivní, protože nutí člověka zabývat se předměty a písemnostmi, které by jinak ignoroval.
- V nepořádku se rozvíjí fantazie a schopnost kombinovat a improvizovat.
- Nepořádek naučí člověka mít přehled skutečně jen o těch věcech, o kterých mít přehled je skutečně třeba.
- Jsou důležitější věci než pořádek. z netu

Také je znáte?

Ptáte se ke koho? No, ty neochvějně moudré a přesvědčené o své pravdě. Co ji nejen hlásají, ale nutí i ostatní, aby se podle ní řídili. Je jich plno kolem nás a jsou různí. Ať už přesvědčují o nutnosti zakázat potraty, nošení zvířecích kožesin, vystupování zvířat v cirkuse, neobnovení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí či nedávat děti očkovat. O tvrdě nařizujících ekologických aktivistech a alarmistech ani nemluvě.

Věřím, že mají svoji pravdu, ale vždy se divím, kde berou tu odvalu (chce se mi říct drzost) nutit chovat se podle své pravdy i ty ostatní. Chápal bych, že v prosazování svého názoru půjdou jen příkladem a sami by nikdy nešli na potrat, nebo neoblékli kožich. Ale vnučovat jiným svůj způsob života? To dělali přece komunisté, nacisté a všichni usurpátoři. To je jejich pravda tak slabá, že se musí prosazovat silou a nátlakem? Proč se nespokojí svým osobním příkladem a třeba se jim za pár desítek let podaří změnit většinové chování? Ne, oni to chtějí hned – a tím svoji pravdu zdevalvují a znehodnotí. Přidají se do řady těch, kterým není svoboda jednotlivce svatá, a stanou se z nich ohniví negativní vizionáři. A těch je historie plná.

Nejlépe to vystihl myslitel rumunského původu Émil Michel Cioran, jehož citát z knihy "Nástin úpadku" říká vte:

„Kdybychom položili na jednu misku vah zlo, které na světě rozpoutali "čisti", a na druhou zlo lidí bez zásad a bez zábran, rovnováhu by vychýlila miska první... Katastrofy zkažených epoch jsou méně těživé, než pohromy způsobené epochami horoucími. Bahno je příjemnější než krev. V neřesti je více mírnosti než ve ctnosti, ve zvrhlosti více humanismu než v přísných mravech“.

A má pravdu. Jakmile se jakýkoliv problém zpolitizuje nebo zhumanizuje je po rozumném řešení. Faktické argumenty nahradí ty ideové, zástupné a vzájemné osočování aktérů. Vidáme to bohužel dnes a denně. Tak až vás zase někdo bude přesvědčovat, že prostě musíte, protože je každému přece jasné, že... tak se mu obloukem vyhněte.

Česká přísloví přeložená do vědecké češtiny

12. Při nadměrném zvyšování pohybu dolních končetin ve značném časovém rozpětí za účelem dosažení naplnění sloučeninou vodíku a kyslíku křivule s držadlem dojde jednoho dne k uvolnění molekul spojujících tuto křivuli s oním držadlem, čímž se jmenovaný předmět rozdělí na dva segmenty. **Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.**

13. Při poklesu produktivity práce na nulu projeví se totální nedostatek kruhového pečiva, působícího obezitou obyvatelstva. **Bez práce nejsou koláče.**

14. Náraz akustických vln, šířících se ze zdroje v lidském hrdle, se odrazí od bariéry kompaktní hmoty a síla i kvalita zpětné vlny je adekvátní původnímu impulsu. **Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.**

15. Kategorický imperativ nedovoluje libovolnému subjektu likvidovat zdroj infrazářeni, který svým behavioristickým systémem neatakuje týž subjekt, nebo" jeho radiace se chová inertně k tělesné integritě dotyčného subjektu. **Co tě nepálí, nehas.**

16. Inhabitanti Kolumbária, preparovaní pomocí infračervených paprsků do stavu akceptabilního pro lidský metabolismus nevládnou automatickou mobilitou pro perorální požití. **Pečení holubi nelitají do huby.**

17. Gravitačně udržovaná seskupení telurických plynů jeví se spirituální stránkou nejvyššího bodu přičitatelnosti v souboru primitivně mytologických představ. **Vzduch - boží duch. z netu**

Řešení úlohy: Je to jednoduché. Řekl: "Je jisté, že budu utopen." Byla-li by to pravda, pak by ho měl kat setnout, ale tím by z toho udělal lež. A naopak. Takže úplně znemožnil popravu. Tedy pokud dodrželi slovo.

A slovo závěrem

Fyzikové už pochopili, že čas a prostor jsou navzájem spojeni v časoprostoru a nemá smysl je oddělovat. Kdy my ostatní pochopíme, že práva a povinnosti tvoří zcela obdobné spojení – možná *pravinosti* – a jedno bez druhého postrádá smyslu a funkčnosti.

Benátky, Barcelona a další úpí pod návalem turistů a už se mu začínají bránit opatřeními. U nás tomu má nejbližší Český Krumlov. Turisté se mohou stát i kobyčkami a devastovat. Odpomůže tomu virtuální turistika s takřka reálnými zážitky doplněnými o další informace? Dnes už ani vůně, zvuky a vítr by nebyly nedosažitelné. Ani pořízení vašich fotek uprostřed památek by neměl být problém. Časem pak už ani vy nebudete vědět, jestli jste tam byli opravdu, anebo jen jako.

Užívejte léta!